POKROK

PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., ve Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowu, v St. Paul a Minneapolis, Minn. pro stát Minnesotu a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakotu.

Předplatné:

Pro Spojené Státy $1.50. Pro Kanadu $2.00. Do Evropy $2.50 ročně.

Zásilky peněžní dějtež se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expressních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů čtenářstva ochotně uveřejníme. Musí býti slušné, psané bez úmyslu někoho osobně poškoditi a podepsány plným jménem, ať již má býti v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

45

CHVÁLA ČESKÉ ŽENE.

Český národ může býti hrdým na své ženy. V dnes české ženy, u kryto jest veliké bohatství úloh a dobré, nevyčerpatelné vůle a víru, že by mohly vykonati veliké dílo, kdyby bylo jim popřáno dostatečného vzdělání a kdyby volnými ve volné vlasti byly. Snaha české ženy po šlechetném a vznešeném jednání jest dusena mnohdy v zanícením nitru jejím. Musí se podrizovati všemu, co jí úlohu ženo bylo a nemá vůle dostatečné, aby jednala dle svého vnitřního cítění. Jak mnohých výjimek naproti tomu má česká žena v Americe. Prece však nemáme tolik ženských hvězd zde, jako v ujařmené vlasti české.

O velikosti české ženy můžeme velmi dobře uvažovati, vzpomeneme-li jen na záruné příklady ze života národního. Ať vzpomeneme na kterykoliv významný děj jen, se v životě našem odehrál jistě, při studování jeho, byť by i jen zběžném, setkáme se v něm se ženou, která mnohdy nejen vynikající ale i často velmi důležitou a rozhodující roli hrála.

Vzpomeneme-li jen na pohnutlivý rok čtyřicátýosmý, jenž přinesl v mnohém ohledu národu našemu alespoň na čas úlevu, poznáme, že i tentokráte byly v něm české ženy, horlivé vlastenky, plné obětavosti, účastněny. Na paměť budiž povždy českým ženám sloužiti, že tentokráte Johanna Fričová, Anna Sázavská, Honorata Zapová sestry Řepkovy, Jelínková, Anmerlingová, Fastrová, Tannenbergová, Petrová, Pichlová, Stanková, Gabrielová Podlipská, Hanušová—Nádherná, Anna Rettova Anna Hlávsová, a mnoha a mnoha jiná s láskou k vlasti své klidly na oltář vlasti své oběta, jsouce si vědomy, že přinesou zlepšení utlačovanému lidu českému a nelekaly se, že mocní tohoto světa, kteří týrali muže, mají dosti zvůle a odvahy, drátí se i po hrdle žen a svobodě jejich.

Na slzy jejich a utrpení, budou synové i dcery českého národa vždy s úctou vzpomínati.

A není tomu nyní, v hrozné válce evropské zase tak? Nesmyvá česká, vždy trpělivá a laskavá žena slzy z oči nesčetných obětí vražedného Habsburka? Neobětujíc vše co má, nebdí ona u lůžka raněných, netěší zarmoucené a nepomáhá strádajícím, ač sama v úkrytu slze proléva nad bídou svou vlastní, nad ztrátou svých drahých a nad hroznými utrpením všeho lidu českého?

O, kéž každá, každičká slza z oka české ženy vyroněná promění se v mocný talisman, nesoucí zotročené vlasti naší požehnání a kýženou, po staletí toužebnou — svobodu.

My v Americe víme dnes jen o dvou českých ženách, které trpí za národ. Jsou to Alice Masarykova a manželka prof. Ed. Beneše. Ženy ty dnes úpí v žalářích, poněvadž jedné otec a druhé manžel opovážili se zvednouti svých hlasů za svobodu Čech. Obě ženy budou pro vždy v historii české slouti hrdinkami, které trpěti musely za svou vlast, za její lepší. Leč nikdo ať nemyslí, že jen ony dvě trpí.

Tisíce žen jiných pláče nad ztrátou mužů, o nichž nevědí ani kde leží, tisíce matek oplakává své jaré a zdárné syny, jež pučeli na mohutné větvi národa, jako lipový květ, leč zlou rukou vražda národa byli zničeni a vhozeni před děla a pušky, aby chránili sbohatlou cizinskou před zdravým přílivem lepšího života. Suchý prs matčin nemůže dáti potravy dítěti, jemuž otce zahnali v zhoubu a jenž nikdy více se nevrátí a matka chvěje se o životy dítěte, strádá, trpí. Není to vše hrdinstvím? Hrdinstvím, které přinese ovoce, které bude muset dojíti odměny. Neskoná národ, jehož ženy píší:

Na zpěv sličný jako ptačím vrátí sílu;
ty oblékám, dlouhých již v hrobě,
a nebyl lásky, nevstalo jsme více.

Leč spravedlivého vztek jak tvrdí
jen velká, silná, ryzí láska v sobě.
Proto ne, jenž rozplamenil náš k dílu

Nebo jak Eliška Peškova napsala:

Pro svou vlast a pro svůj národ
trebas smrt mi hrozila ...

Každý národ má v různých dobách svého věkovitého života důležité chvíle, v nichž vynoří se jako veliká hvězda nebo jako veškeren v sobě pentající pozornost osobnost, ženská, na niž vzpomíná po všechny časy budoucí.

Všechny známosti něčeho se dočítáme o tom, že mytologové jeden ohnivému jako kultovní a liturgický vyznačuje byl ten nebo onen živel a zřejmě i jak se jeví k poněkolikerému přírodnímu zjevům.

Dle toho můžeme tedy posouditi, že v národě našem žena svého úkolu velmi významně nabyl po vést o dveřích Krokových jest prorockou ženu volnou pozvanou. Ta jest vzor státnické moudrosti už národ a spravedlivě ovládání jeho, bylo hlavní úporou.

První bojovnicí v oboru práv ženských byla zajisté ta ctnostná Vlasta, která požadovala aby ženy měly podrizeny mužům. Byla to ještě první sufražetka, která povstati se nelekala proti dávným způsobům a zvyklostem.

Hlásatelkou náboženských a sociálních zásad, byla jistě česká Doubravka, žena krále velkopolského. Výborným diplomatkou musela býti Mlada, sestra knížete Boleslava II. která byla v desátém století vyslána do Říma aby tam u papežské stolice vymohla zřízení samostatného biskupství pro Čechy a tím odpoutání jich od Němců. Dagmar, dcera Přemysla Otakara, krále českého manželka dánského krále Valdemara II., vynikala neobyčejnou zbožností české ženy a všemi dobrými vlastnostmi její. Cizí národ dánský před několika léty postavil jí mramorový pomník, uznávaje po staletích ještě nesmrtelnou památku její.

České ženy byly radami své do bree. Ony bývaly prostřednicemi mezi bohy a lidmi, ony moudrou rozsuzovaly a nad lidem vládly k pokojné moci jeho, zakládaly kláštery, v nichž pěstována byla vzdělanost, školy stavěly a dovedly statečně si věsti i v bitvách vedle svých mužů. Jest proto známo, že svou obětivostí a nadšením dovedla nadchnouti klesle již síly českého lidu, jenž potom porazil sebrané statisíce křižáků, ač jen hrstka českých bylo. Toho platnými svými slovy i činy dovedla Zuzana Černínova, Marta z Boskovic, Johana z Krajka a ženy Husitky.

Vzdělanost u žen českých nebyla něčím neobyčejným. Toho nejlepším dokladem jest výrok Aeneáše Silvia, pozdějšího papeže Pia II. jenž se vyjádřil, že česká žena selská, lépe dovede čísti a vykládati bibli, nežli mnohý prelát italský. Ženy české znaly jazyky klasické velmi dobře a ve zlatém věku krále Rudolfa II. daly světu znamenitou humanistku Evu Popelovou z Lobkovic. Ale dávno před tím vynikal náš národ nejedno ženou, které se zabývaly otázkami theologickými, spisovatelstvím a náboženskou reformou. V době české reformace, Českých Bratří a za válek husitských, ženy české všech stavů spolu s muži ú silovaly a i bojovaly o povznesení vlasti a o uhájení náboženské svobody. My víme, že po příkladu Krescence Žuzelkové ze Svojšína, Johany z Krajku, Kateřiny ze Sudanic a Libuše z Lemnic, mnohá česká žena chopila se péra, by jim hájila víru a ochraňují spisy svými milou jim Jednotu.

Nadaná a duchaplná Marie z Boskovic dokonce sama psala o branný list králi Vladislavu II., za nějž dostalo se jí vřadění mezi nejzurivější kacířky a nadávky, "šenkéřka ďáblova."

Česká žena odchází po Bílé Hoře s mužem do vyhnanství, uvržena jsouc spolu s ním do bídy, neb odňatím ztrácí veškerá práva na majetek a mnohdy i život za svoji víru! Bylo přece k tomu zapotřebí nesmírně silně vyvinutého cítění.

Po Bílé Hoře — 1620 stává se český život typem české ženy. Národ byl uložen v hrob za živa. Všechno bylo jakoby zakrknuto. Všude se jen potají něco dělo. Život stával se pretvárkou, která kryla dobré jádro českého člověka, jako ošklivá skořápka kryje dobré jádro ořechu. Všude se dělo všechno jenom násilím a donucováním. Samo sebou se rozumí, že česká žena podléhala také. Byla dvojnásob utlačována, citově založena stala se passivnější a tak pozvolnému mizela žena husitská, vymírali reformátorky a exulantky, zvolna se tradice osobní aktivnosti tratila, umlkaly ohlasy boje za svobodu svědomí a volnost mysle, umlkal boj proti nejmocnější síle tohoto světa.

V Čechách bylo všechno po Bílé Hoře zotročeno a zotročila i ta, jež si myslíci ženu. Již jsme neměli ženu myslící, promítající v činnosti všeho co vidět i slyšet mohly. Žena samostatného vymizela. Život ženský po roce 1620 byl zemdlený vedle jiného životního rozvoje. Všechno bylo passivní a nápadné oddanosti k církvi, která se na lidu našem tehdy zle vyvinula, ne vina její byla větší než naše.

A právě v té porobě, v té zahanbené ponížnosti, která zemi českou vrhla do pout, která ji vzala byla nejen na ruce, nohy i mozek, ale i na myšlení, které nemohlo pokračovati v tradicích velkého husitského hnutí, byla ta žena česká, která národ svůj dovedla u hřbitu, ona jedinou svou zásluhou byla, že dnes ještě národ náš i jazyk jeho žije. Ustálil se u nás celkem husitského hnutí náboženského odporu a nedbrožského Českobratrství, za celou dobu poroby a utrpení nový typ české ženy, pro dnešní charakteristický. Ona nám uchovala krásný jazyk, lásku k písni. Česká matka od mateřského štěpovala v dítě vše krásné rodným jeho jazykem a dorůstající nemohl zapomenouti těch krásných hlahých dob dětství, nemohl zapomenouti lahodně řeči, kterou v světě — co ovšem věděla — vyšperkovala. Nemohl zapomenouti nikdy na krásné zpěvy, tlumené nu zpívané, ani na roztomilé pohádky, bohatým sortérem živě před očima malované. A ač tom všem ta dobrá česká žena přinovala, pomáhala muži, jenž musel na panském klásti robotu. Plna obětavosti, trpělivá, zbožná v utrpení činnosti k mondré prozíravosti, věřící v lepší konečné dobu, v šťastnější chvíle svého národa.

Ideály v době nevolení jež zvedla z nejhlubšího vlny nového života národního a obrození národa z cizích českou ženou, jako z ní zbožné myšlí a trpnosti a proto také nemůžeme nikdy vyznávat dostatečně hodnotit národní naší ženy. Magdalena Dobromila Rettigová a Marie Antonie jsou ženy z doby probuzení, jež však nemůžeme za žádných okolností mezi velikány, kteří národ náš se tmy pozvedli. Obě vyjadřují nám dnes nejlépe ten tehdejší ženin potřebovala. První psala knihy kuchařské, a druhá modlitby. Rettigová vydala sice i nasládlé verše, v mravoučných knížkách ale, hlavním dílem této Litomyšlské ženy jest její "Domácí kuchařka". Marie Antonie, rodným jménem Josefa Pešálová, byla prodchnuta módní klášterní sentimentalitou a psala vedle modliteb i mravoučné povídky. Cnosti ženy české za doby probuzení bylo kuchařství — lidy udržování domácnosti a tichá modlitba. Kdy chom mohli nazvati tehdejší ženský ideál český ctnostným, značilo to, že nebyla pro nic jiného nadšena, ani k jinému vedena, než li pro domácnost. A i tento ideál byl velmi v úzkých rámcích obsažen, neklad žádných příliš vysokých nároků. Vždyť ještě v letech třicátých, minulého věku, se Rettigová již své chovanky nabádala k ručním pracem ozdobným, povzbuzováno bylo vyšívání za přepych.

Ještě větším překvapením bylo, když Amerlingová svým žákyním začala přednášeti estetiku, psychologii a krystalografii. To ... byla z toho hotová revoluce.

O nějakém ženském hnutí emancipačním, o ženské otázce, nebo podobném snažení nebylo tehdy ani stopy pozačátcích, ač se tu a tam ozval ojedinělý hlas, ač zavanula v povětří obecní nitka, jež později spojila se s druhou, utkávajíc novými jakési předzvěsti, že mezi ženami českými nebude již dlouho století klid. Jednu z prvních nitek pustila zajisté Rettigová sama, a pak i velký tok spisovatelek ženských sice malého dosud významu, jejichž činnost byla menší než přestřední, ale byla tu již. V letech čtyřicátých do české literatury již vnikaly mocně, deset nim z nejsnažnějších ženských nájezdů na emancipaci českých žen bylo jistě založení ženských spolků a to spolky Slovanek a Slovanská Demuce, založené v roce 1848. Mocnými hrudbami zlaly se v české otázce ženské, ženské vzdělávací ústavy, počínaje Amerlingovou. Budeš, ústavem paní Rajské i paní Amerlingové a mnoho jinými, až k Ženskému výrobnímu spolku. Pseudagogickými snahami Amerlingovými hlavně byla duše ženská vynášena z okruhu kuchyně a domácnosti, aby se podílela spolu s mužem na dílu světovém. Od nevelmocké přísloužení a skromné sebe tatelnosti uvedena byla česká žena do okruhu jiných zájmu a myšlenek a tím podporována byla "ženská emancipační" a lze říci, že s právem Verchlického zvátí se "ženským a literárním životě českém".

Amerling pozdvihl základ kolik k tomu hnutí ženskému v Čechách, aby rozvinul vzdělání ženy, po němž volal již J. A. Komenský dříve, aby žena rovnou s mužem byla, aby byla podpovědím člověka a pak teprv ženou, přítelkyní a babičkou.

Ve Amerlingu se všemi silami se tahal se o posílení ženské duše mocným temperamentem jeho, při čemž jeho paní Amerlingové pro ženy z Wyšehradských Zápisů a Boleslavy Rajské povzdechy za konservativní smečnější jsou stále k zpříjemnění rodinného tepla a oteplení rodinného prostředí. Amerling sám zve svou "Bubeč", od níž chtěl, aby byla sedávala jakousi encyklopedií, ženského vzdělání "Ve stavení k vzdělávání zdatných hospodyň, jakož to základ rodinného národního státního života stejně v ohledu etickém jak v praktickém."

Bohuslavy Rajské druhé choti Čelakovského, bude vždycky se ctnými ženami v dobrém a v úctě vzpomínáno, právě tak jako nepochopené Honoraty z Wisgnowských Zápisů. Velký rozdíl v ceny vidíme ženského dějepisce.

Všechny české ženy budou činy svými velkými a činy o prahodných zcela hnutí osvětě a emancipaci jedině velkým prací jich všechny chtěly. Ony se zavázaly a to tak, aby žena byla tak dobře vzdělanou jako muž a pro nové ženského ženy zápis v jeho jasného podnícení byl to spravila velikou výhodou pro ženství. Snahy jejich nesetkaly se s tím výsledkem a pochopením jakého zasloužily, leč nebyly nikdy při zavádění nové vždy ve cestě. Spolky založily se ženy pro ně v české prostředí, které byly k věci zcela nechápavé. Zajímavý jest, že nechápavý český život tehdejší nechal zapadnouti nejjemnější dobrou a nadanou ženu, jako byla například v domácnosti Vojtěchové, ženě a ušlechtilé Miroslava Štěrkové, milenka básníka Kaliny Mina Vojtíšová, nadšená a u přímá ctitelka Amerlingova Rozynka Saaltova, první láska Amerlingova, Marie Bohdanka Vrchlická, Zdeňka a Milada Němcovy, Marie Hošková, sleena Nikodémova, choť Pravoslava Trojana a mnohé jiné. Leč nezapadly zcela. Nemůžeme sice stoprocentně dobře všechno co konaly ale můžeme se domnívati, že snad to bylo právě jejich zásluhou, a všech těch žen které se kolem Amerlinga seskupily, že působením jejich vneseno pak do českého života plno nových ušlechtilých myšlenek. Tím můžeme také přičísti velikou důležitost i v tom že v letech šedesátých vznikající české spolky ženské a ženských snaha po vzdělání a čtení rostla a že čím dále, tím více byl prolamován starý předsudek o domácím "štěstí" ženy, o její uzavřenosti. Nastala doba, zvolna jen ovšem, že nikdo již se nedivil, zvolila-li se žena povolání mimo úzký kruh rodinný. Názor český na ženu se úplně změnil. Počala jinské stanovisko vůči ženě zaujato, český feministický ideál není již jen rodinný, není již jen vlastenecký, nýbrž čistě lidským se stal, byl révolučním, moderní takovým jakým byl již v roce 1811 v Květech hledán a ozýval se v Slovanině, "Hlasu volajícího na poušti."

Božena Němcová, první velká česká feministka, vrchol české kultury z doby Amerlingovy, neohrožené a soustavně bojuje za osvobození české ženskosti. Němcová patřila ke skupině, která neúnilá směle poknsy o zřízení dívčího vychovatelského ústavu v duchu národním a moderním. Jako Němcová, tak i Karolina Světlá pracovala k povznesení ideálu české ženy. Utvorily novou českou ženu, ženu aktivní, nepodrobující se společenské ani církevní autoritě, ale která sama rozhoduje a myslíti si troufá. Mizela pozvolna česká žena pasivní, zbožná, obětavá a dobráčká.

Doba ženské emancipace české rychle se přiblížila. Stáli jsme před vývojem ženské otázky, jak ním ji nyvedl Vojta Náprstek, který ji postavil na základě moderních požadavků. Do těch dob byl nával ženského dychtění, snít a zdědovat se pro dítě, pro rodinu i pro národ. Nezustalo marným úsilím ženy, aby byla s mužem rovnoprávnou. Všechny k tomu ji vedly. Sedly se k tomu všechny spolky ženské, jako Ženský Výrobní Spolek, založený Karolinou Světlou a Opočenským, Ženský spolek paní a dívek českých a jiné, a po dnešní Ústřední jednotě českých žen založený Terezou Novákovou, Ženský Sokol, Výbor pro volební právo žen atd. atd. Za tímtéž účelem šly veškeré ženské školství pracujíce, obhajující pokračování, vyšší dívčí kolly, školy kuchařské, hospodyňské a odborné, stavějící v Praze ubezpečeného byla v r. 1890 první ženské gymnasium Minerva, první v střední Evropě vůbec. Rovněž všechny ženské knihovny a hlasy jako Ženské listy, Ženský Svět, Ženská Bibliotheka, Laše, Ženská Revue, Ženský Obzor, Právo Ženy atd., atd. měly ji, aby žena vychovávána byla v člověka moderního. Následkem toho všeho, do české literatury vnikají ženy moderní, jako Terezie Nováková, Božena Viková Kunětická, Růžena Svobodová, Růžena Jesenská, Jiří Semín (vlastně Anna Velová), Gabriela Preissová, Eliška Krasnohorská, Olga Šastrová, A. H. Borákova, Hana Zemanová, Pavla Maternová, Anna Mondrá, Věnceslava Lužická, Renata Tyršová a mnohé jiných ještě. Dnes máme velikou řadu českých doktorek všech umění, že by české jsou dnes ve všech úřadech státních, ba i vojenských umístěných a také mály jsme již v roce 1908 kandidátky do českého sněmu ženy sloužily k Tunnelovi a v roce 1912 byla ani Božena Viková Kunětická zvolena poslankyní do sněmu českého. Byla to první žena poslankyně v celé střední Evropě. Nedá snad jednoho českého státu, aby v něm nebyla lidská osvěta. Svaz organisovaných ženských žen měl v roce 1912 celkem 12.000 žen. Z toho, jen letmo vypočteného, můžeme směle říci, že česká žena nezůstávala se ve všem vývoji ale že stále šla ku předu. Strašná válka nalezla ženu českou velmi připravenou. Pro národ to bude po válce znamenati chrámu dobrodiní a jsme si jisti, že dojde k úplnému zrovnoprávnění ženy s mužem. Skutky a práce její to zaslouží.

Snahy ženy české a můžeme říci že i muže zvláště pak v Sokolstvu uskutečňují se a co nebylo skončeno, co bylo nestastným vzplanutím války přerušeno, dokončeno bude jistě po válce. Žena vyzdvihnována se ve všech směrech a jeví přivésti k platnosti svoje lidství, chce, aby schopnosti její pronikly, rozvíjí své nejkrásnější stránky ušlechtilosti ženské, a v dnešní době jest hrdinkou, jejíž hrdinnost lze často měřiti s hrdinností muže stojícího v zákopech. — Za to bude musit žena býti odměněna. Jak odměněna bude žena česká, záleží ovšem na tom, jak pro nás válka dopadne. Bude-li vlast naše svobodnou, dostane se jistě ženě české toho, čeho zaslouží. Hůře však by bylo, kdyby národ náš zůstal v područí Rakouska, pak nové utrpení by na českou ženu čekalo. Leč ani potom by nepodlehla, v to věříme, ba byla by novým mocným oporou muži, s nímž by stejně nenávidela utlačovatele a stejné s ním by proti němu pracovala. Matka česká by vlévala v duši dítěte sílu, aby vydrželo utrpení a aby nezapomnělo, že jednou bude mu dána možnost, aby se pomstilo.

Do vypuknutí války nebyl jeden typ české ženy ustálený, nebyl ještě takovým, jakým si ho přály české ženy samy. Česká žena jest dosud bytostí nesoustředěnou, rozdvojenou, jejíž kořeny tkví dosud v tradicích, v ideálu oné složné, národnost zachovávající matky, ale novou dobou již směleji se nese k umírněným cizími vlivy, není dosud ustálenou bytostí. Byla dosud více ženou včerejška, nežli zítřka.

Až bude česká žena deerou národa svobodného, i jí bude lépe, a přáním tím úvahu naši končíme.

Němci vypalují krajiny na ústupu

Petrohrad, 13. července. — Postup ruských vojsk ku Kovelu je neprotržitý a Němci přes posílení svých linií nebudou schopni jej zastaviti. Vojska generála Brusilova mají nyní neprostupné bažiny při Pinsku po pravém boku a mohou podnikouati boční útok na německou obranu Kovelu. Obrovské požary, které založeny byly Němci jizně od Kovelské železnice, měly kryti německý ústup a staly překážky ruskému postupu ku Kovelu. Zajetí 34.000 Němců a bakterie v bojích na řece Stochod od 1. do 10. července nasvědčuje tomu, že Němci nejsou schopni vrhnouti sem dostatek posil, aby zastavili ruský postup.

Odhad vojenské síly v posledních bitvách.

Londýn, 11. července. — Spojenci na západě, počevše od září loňského, mají převahu nad Němci a nepochybně i v dělostřelectvu. O konečném výsledku příštího nápadu na západní frontě nikdo si netroufá předstírat, jestliže předpokládáme si počet mužstva v jednotlivých armádách a jejich ztráty v posledních bitvách, které na této frontě byly svedeny. Odhady anglických vojenských odborníku není možno považovati za přesné, ale přece jenom pravdě dosti odpovídající. V bitvě o Verdun, která zuří po čtyři měsíce, německé armády mají 1.200.000 mužů a francouzské 900.000 mužů. Ztráty odhadují se na 400.000 mužu pro Němce a 250.000 mužů pro Francouze. V první bitvě u Ypres, která trvala dvacet dní, utkalo se 800.000 Němců a 500.000 Francouzů a 120.000 Anglicanů. Němci měli ztrát 250.000 mužu a spojenci 180.000 mužů, z nichž 60.000 připadlo na Angličany. Na bitvě v Champagne a Artois, která trvala asi pětatřicet dní, podílelo se 500.000 Němců 420.000 Francouzů a 150.000 Anglicanů. Ztráty byly asi stejné jako v bitvě u Ypres. Na bitvě při Marne, která trvala deset dní, podílelo se 800.000 Němců, 1.200.000 Francouzů a 20.000 Anglicanů. Němci měli tu 200.000 ztrát a Francouzové 300.000. Anglické ztráty byly 6.000 mužů. V druhé bitvě u Ypres, jež trvala asi pět dní, utkalo se 700.000 Němců, 350.000 Francouzů a 130.000 Anglicanů. Německé ztráty v této bitvě odhadují se na 180.000, francouzské na 90.000 a anglické na 75.000. Na přítomném náporu nejjemněji na západní frontě jsou 1.—asi 1,200,000 Němců, 800,000 Francouzů a 1,200,000 Anglicanů. V tomto náporu anglické vojsko nalézají se na vrcholu své síly a jsou lépe opatřena dělostřelectvem nežli kdykoliv před tím.

Armáda na pomezí zahajila výcvik.

San Antonio, Tex., 11. července. — Na pomezí nalézá se nyní shromážděno kolem 70.000 vojínů nejčelnějších gard z různých států Unie a počet tento nepřetržitě rozmnožován. Nyní zahájen byl výcvik těchto národních gard pro pomezní povinnosti. Jak dlouho setrvají pomezí, není dosud známo. Situace pomezí není dosud takovou aby silného patrolování všech pomezních míst nebylo třeba. I kdyby došlo k dohodě mezi vládou Spojených Států a Mexikem, musí se bude v pomezních městech zachována, aspoň po tak dlouhou, dokud nezavládnou tu pravidelné poměry a dokud nebezpečí dalších nájezdů mexických banditů nebude odstraněno. Není téměř ani jediného dne, aby nevyskytly se povětší o novém nájezdu banditů, ale pravidelně povětší tyto jsou bez jakéhokoliv podkladu.